POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY
Kancelář Poslanecké sněmovny
Sněmovní 176/4
118 26 Praha1
www.psp.cz

ZPRÁVA O KLINICKÉ LOGOPEDII

10.6.2026

AKTUÁLNÍ SITUACE KLINICKÉ LOGOPEDIE

Mgr. et Mgr. Barbora Richtrová
předseda AKL ČR, NZZ

Mgr. Jitka Mercelová
radní pro vzdělávání, VFN

PhDr. Hana Nestávalová
mezinárodní komunikace, IALP, FN Motol

KLINICKÁ LOGOPEDIE

- interdisciplinární nelékařský zdravotnický obor a obor vědní

- komplexní diagnostika, diferenciální diagnostika, terapie vývojových a získaných poruch :

- jazyka
- řeči
- sociální komunikace
- poruch polykání/přijímání potravy
- funkcí orofaciálního systému

Mezi poruchy komunikace a polykání patří:

- vývojová porucha zvukové podoby řeči (artikulační poruchy , fonologické poruchy, vývojová verbální dyspraxie)
- vývojová porucha plynulosti řeči (vývojová koktavost, tumultus sermonis)
- vývojová porucha jazyka (DLD)
- Vývojová porucha intelektu
- Porucha autistického spektra
- Selektivní mutismus
- vývojová porucha učení

• Afázie • Primární progresivní afázie • Dysartrie • Poruchy komunikace při neurodegenerativním onemocnění

- Porucha rezonance • Poruchy hlasu • Poruchy sluchu
- Pediatric Feeding Disorder • Dysfagie
- Myofunkční porucha v orofaciálním komplexu
- Syndromová onemocnění
- Poúrazové a pooperační stavy se zásahem do komunikace nebo polykání

MODEL KLINICKO-LOGOPEDICKÉ PÉČE VE ZDRAVOTNICTVÍ

AKUTNÍ:
JIP, ARO, ORL, foniatrie, neurologie, psychiatrie, RHB, neonatologie, chirurgie (neurologická, hlavy a krku)

NÁSLEDNÁ:
ONP, OLU, LDN
geriatrie

SPECIALIZOVANÉ LÉČEBNÉ ÚSTAVY:
LÁZNĚ, REHABILITAČNÍ

PACIENT
VSTUP DO SYSTÉMU

MUDr.: PRAKTIK
SPECIALISTA

KLINICKÝ LOGOPED, LOGOPED VE ZDRAVOTNICTVÍ

LŮŽKOVÁ PÉČE

AMBULANTNÍ PÉČE

DYSFAGIOLOGICKÉ TÝMY
ROZŠTĚPOVÁ CENTRA
CENTRA KOCHLEÁRNÍ IMPLANTACE
INTERMEDIÁRNÍ PÉČE
RIZIKOVÉ PORADNY

NESTÁTNÍ ZDRAVOTNICKÁ ZAŘÍZENÍ

DENNÍ STACIONÁŘE

PŘI NEMOCNICÍCH, LÁZNÍCH, RHB ÚSTAVECH, CENTRECH KOMPLEXNÍ PÉČE

Porucha komunikace a přijímání potravy = duševní zdraví a kvalita života

LEHKÉ STAVY AŽ ŽIVOT OHROŽUJÍCÍ STAVY

JAZYK - kognitivní systém

1) Orální
2) Psaný
3) znakový

porozumění slovům a větám,
produkce slov a vět

vyjadřuje myšlenku nebo pocit

ŘEČ - vokálně motorické projevy spojené se sluchovou percepcí

1) výslovnost
2) plynulost
3) prozódie

prostředek jazyka
jako realizace hlásek, písmo
nebo znak

Asociace klinických logopedů ČR

Odbornost 903 – klinická logopedie: počet pracovníků dle věku a pohlaví

Zdroj: Národní registr hrazených zdravotních služeb (NRHZS), stav k 31. 12. 2024

	Muži	Ženy	Celkem
	N = 17 (2,4 %)	N = 699 (97,6 %)	N = 716
Průměrný věk	51 let	47 let	47 let
60 a více let	5 (29,4 %)	131 (18,7 %)	136 (19,0 %)
65 a více let	2 (11,8 %)	65 (9,3 %)	67 (9,4 %)

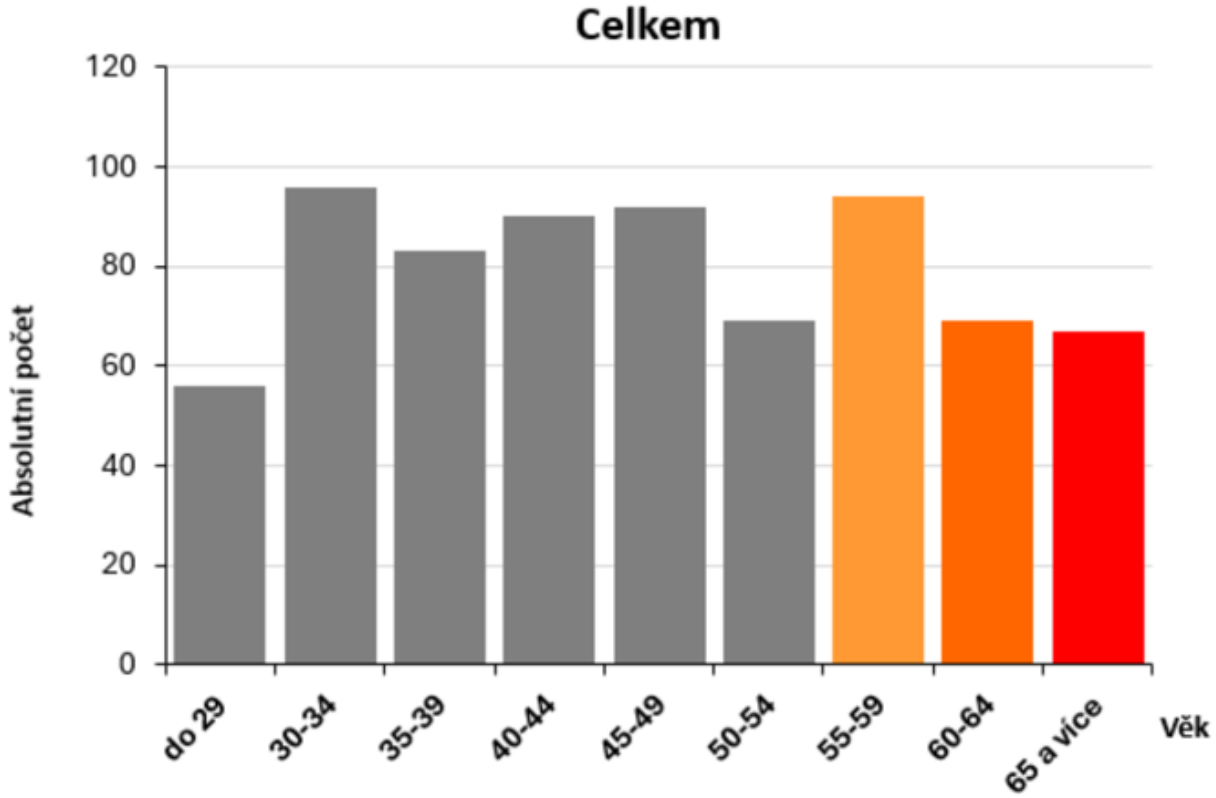

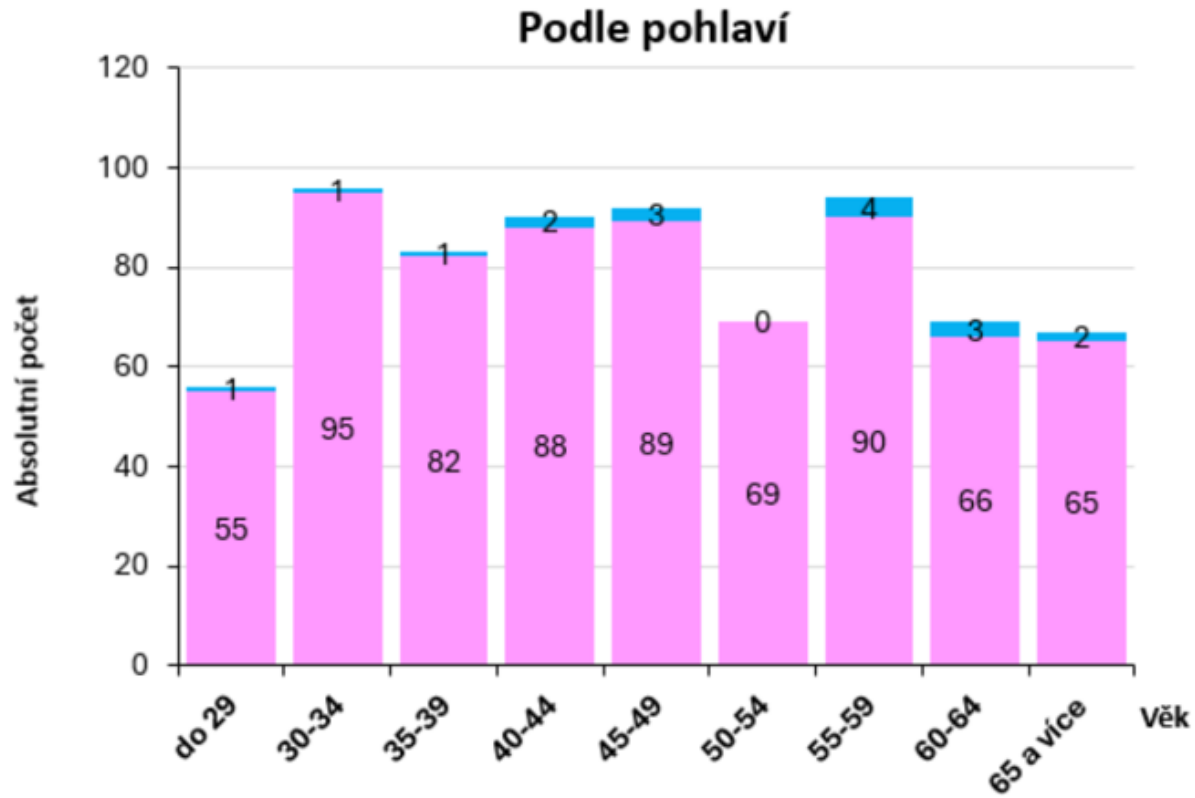

Definice: Pracovníci na pracovištích s hlavní nasmlouvanou odborností 903 - klinická logopedie

Počty osob zařazených do specializačního vzdělávání
43
27
50
46
51
78
79
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

Počty osob s ukončeným Specializačním vzděláváním v oboru kliická logopedie - atestovaní
35
24
38
30
17
20
39
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

PedF UK – 5 let
FF + LF UK – nové
SZZk – logopedie,surdopedie

AKK logoped ve zdravotnictví - VŠ
120 hodin, 2024 – 70 studentů, 95% úspěšnost

IPVZ – SPV
3 roky při zaměstnání

2025 – 79 zařazených

Ø 50 os./1 rok

IPVZ – atestace
klinický logoped
(právní odpovědnost za péči, celoživotní vzdělávání)

KLINICKÝ LOGOPED
nejvyšší kvalifikace
5 let po atestaci

Logoped ve zdravotnictví (§ 23) – úvazky

Zdroj: E (MZ) 4-01 – Roční výkaz o zaměstnavatelích, evidenčním počtu zaměstnanců, smluvních pracovnících a odměňování, období 2018-2024
Definice: Přepočtené počty zdravotnických pracovníků **§ 23 Logoped ve zdravotnictví** (úvazky)

Suma úvazků na 100 000 obyvatel

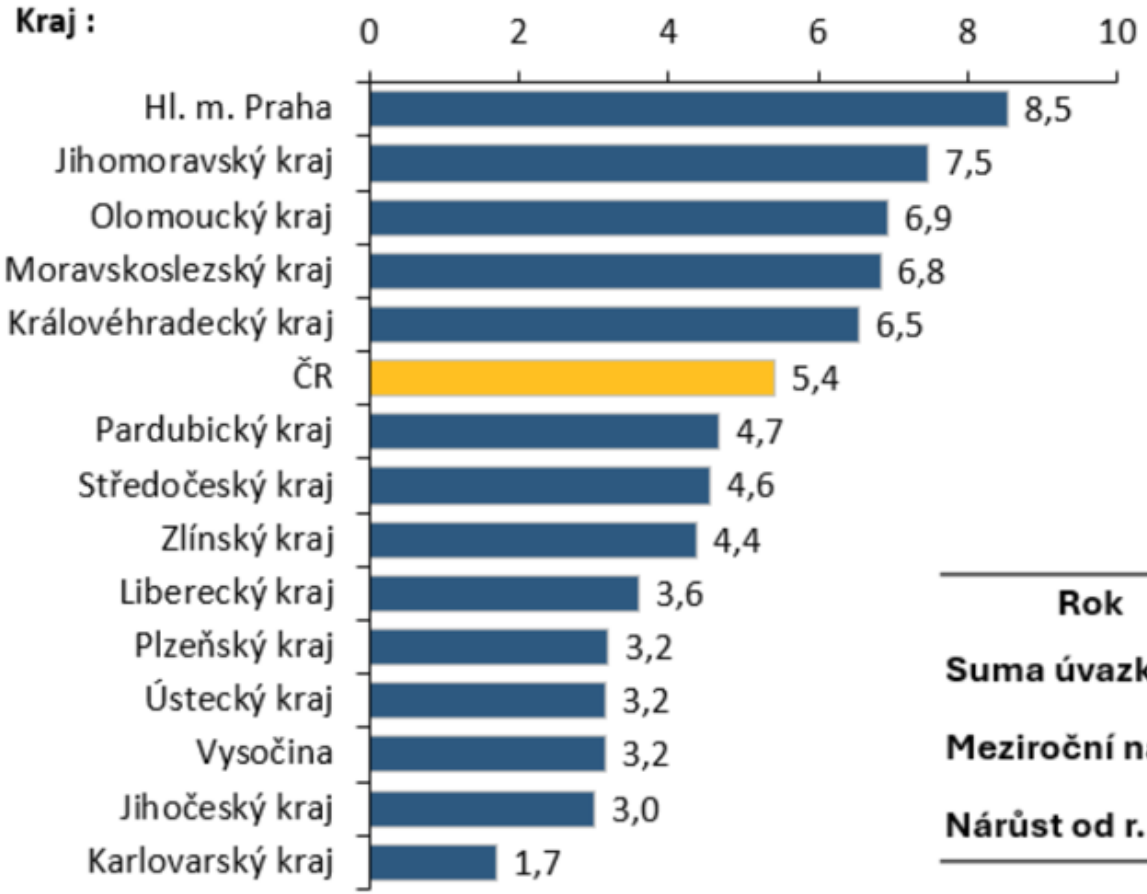

Vývoj sumy úvazků v přepočtu na 100 tisíc obyvatel

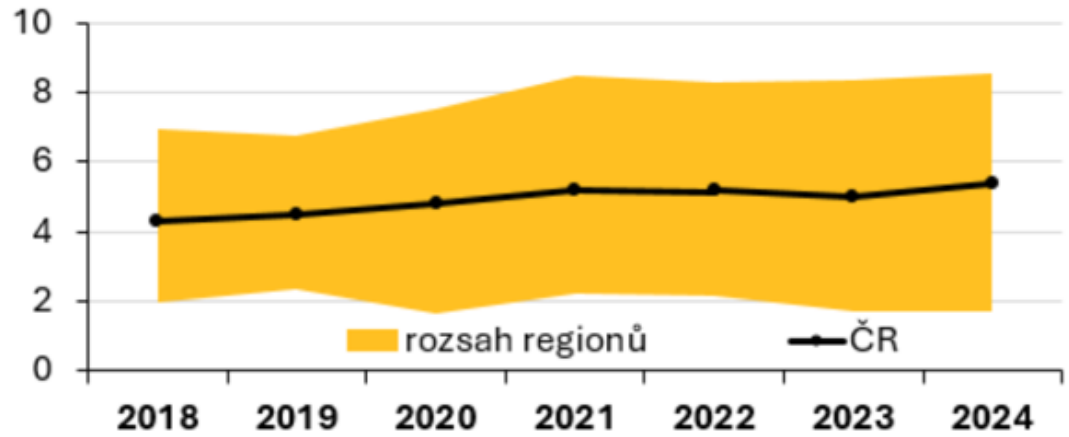

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Suma úvazků ČR	**458,5**	**477,7**	**512,1**	**545,4**	**559,1**	**545,7**	**591,7**
Meziroční nárůst	x	4,2%	7,2%	6,5%	2,5%	-2,4%	8,4%
Nárůst od r. 2018	x	4,2%	11,7%	19,0%	21,9%	19,0%	29,1%

Procentuální vyjádření změny počtu pracovníků a pacientů v časové trendu 2016 - 2024

Počet klinických logopedů na celkový počet obyvatel v zahraničí

Země	Počet obyvatel (milion)	Počet kl. logopedů pracujících ve zdravotnictví	Počet kl. logopedů na počet obyvatel státu
Česká republika	***10,9***	***899***	***12 125 os./ 1 kl. logopeda***
Švédsko	10,4	3000	3 467 os./ 1 kl. logopeda
Holandsko	17,5	6400	2 734 os./ 1 kl. logopeda
Finsko	5,5	1700	3 235 os./ 1 kl. logopeda
Španělsko	47,7	9000	5 300 os./ 1 kl. logopeda
Velká Británie	67	25000	2 680 os./ kl. 1 logopeda
Německo	83	31000	2 677 os./ 1 kl. logopeda
Francie	67,7	25607	2 644 os./ 1 kl. logopeda
Slovensko	5,4	214	25 233 os./ 1 kl. logopeda
Rakousko	8,9	2400	3708 os./ 1 kl. logopeda
Polsko	37,7	1100	34 272 os./ 1 logopeda

Odbornost 903 – klinická logopedie

Zdroj: Národní registr hrazených zdravotních služeb (NRHZS), stav k 31. 12. 2024

Kraj	*Počet pracovišť* *	Počet pracovníků **	Suma úvazků**									
			Celkem	do 29 let	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 a více let
Hl. m. Praha	*89*	158	109,6	9,5	17,8	10,2	11,2	15,4	11,1	18,5	9,1	6,8
Středočeský kraj	*63*	82	50,7	2,0	1,6	3,0	7,7	9,1	6,3	14,7	4,4	1,9
Jihočeský kraj	*27*	31	29,5	0,2	3,2	0,8	3,7	2,3	2,6	5,4	5,8	5,5
Plzeňský kraj	*19*	27	19,1	0,5	0,5	0,9	3,3	2,5	2,5	3,7	1,5	3,7
Karlovarský kraj	*8*	7	6,1			1,0		0,8	1,7			2,6
Ústecký kraj	*26*	31	24,1	2,6	1,4	4,8	2,0	1,0	1,1	5,5	3,6	2,1
Liberecký kraj	*14*	20	11,2	0,0	2,6	1,0		1,2	0,9	0,8	2,1	2,8
Královéhradecký kraj	*35*	41	25,2	1,8	7,0	2,5	4,4	1,6	2,5	2,5	1,0	2,0
Pardubický kraj	*23*	29	22,1		3,3	1,5	4,1	5,5	4,1	0,9	1,5	1,1
Vysočina	*14*	27	17,1	2,0	3,2	1,7	0,0	1,2	1,8	1,0	2,9	3,4
Jihomoravský kraj	*66*	119	81,3	4,1	5,9	11,4	13,2	12,8	8,6	7,2	10,8	7,4
Olomoucký kraj	*32*	54	38,8	0,0	2,5	4,7	5,2	9,2	2,0	6,1	6,6	2,3
Zlínský kraj	*26*	29	23,8	0,8	2,3	5,2	3,3	4,0	1,5	1,8	1,7	3,3
Moravskoslezský kraj	*69*	95	67,9	1,1	6,2	8,9	12,9	7,6	7,2	9,6	6,1	8,3
ČR	***511***	**716**	**526,3**	**24,6**	**57,4**	**57,4**	**70,9**	**74,1**	**54,0**	**77,6**	**57,1**	**53,3**

* Pracoviště s evidovanými kapacitami a hlavní nasmlouvanou odborností 903 – klinická logopedie

** Pracovníci na pracovištích s hlavní nasmlouvanou odborností 903 – klinická logopedie

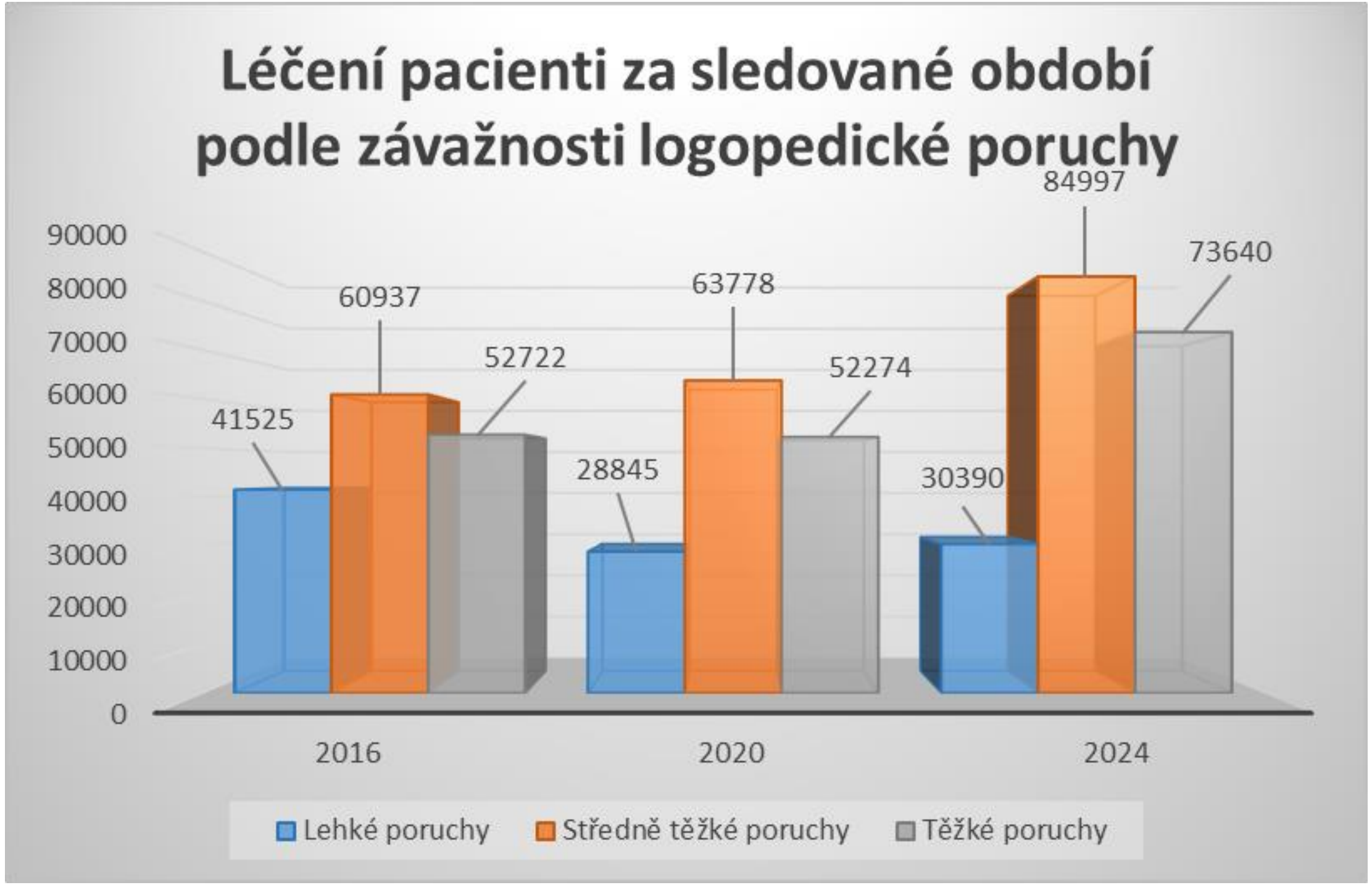
Léčení pacienti za sledované období podle závažnosti logopedické poruchy
90000
80000
70000
60000
50000
40000
30000
20000
10000
0
41525
60937
52722
28845
63778
52274
30390
84997
73640
2016
2020
2024
Lehké poruchy
Středně těžké poruchy
Těžké poruchy

Vybrané diagnóz s nevyšší nárustem v časovém trendu 2016-2024

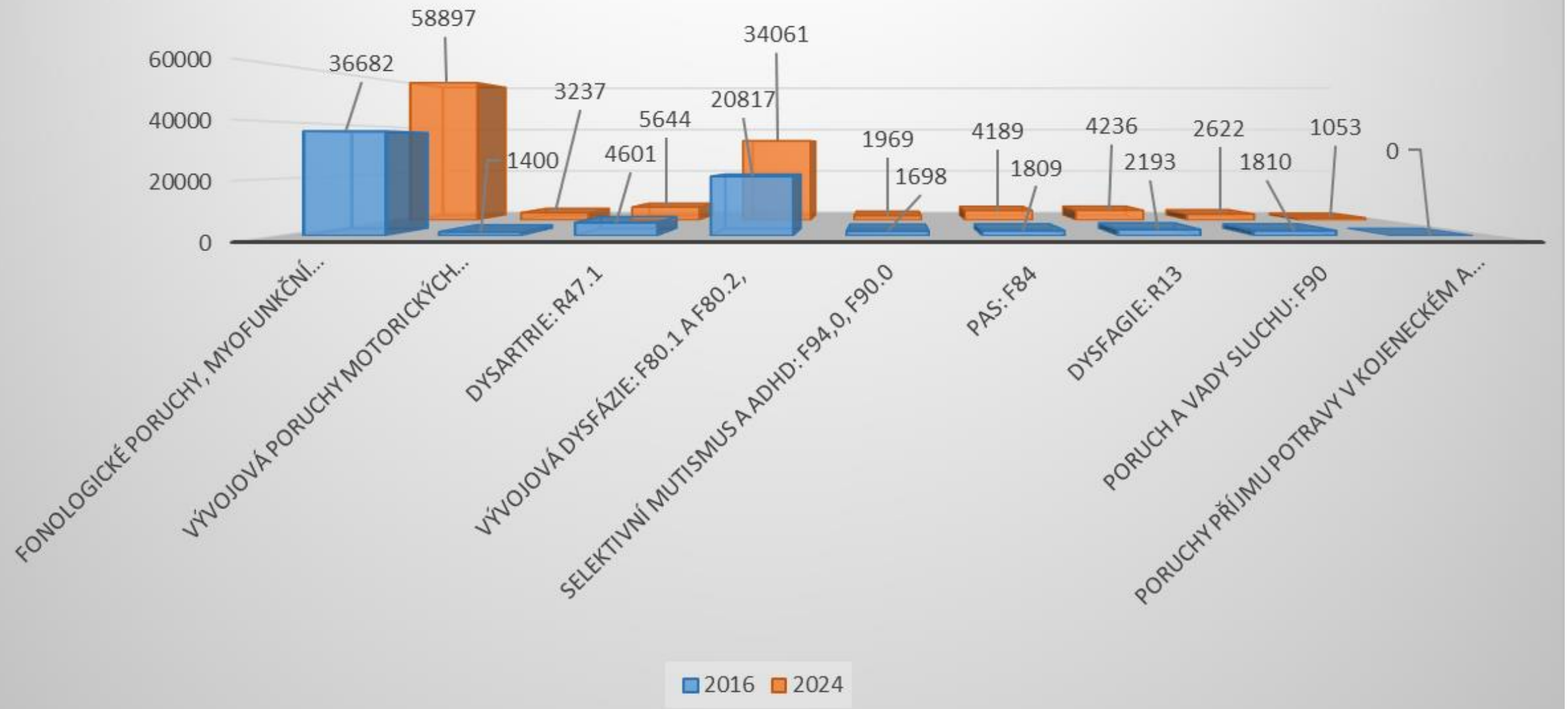

Počty LÉČENÝCH DOSPĚLÝCH pacientů klinic. Logopedy v ČR ročně

- Afázie – cca 7,9 tis.
- Dysartrie – cca 5,6 tis.
- Dysfagie - cca 3,2 tis.
- Další neurologické či

  kognitivní poruchy – 1,5 tis.
- Jiné - cca 1 tis.

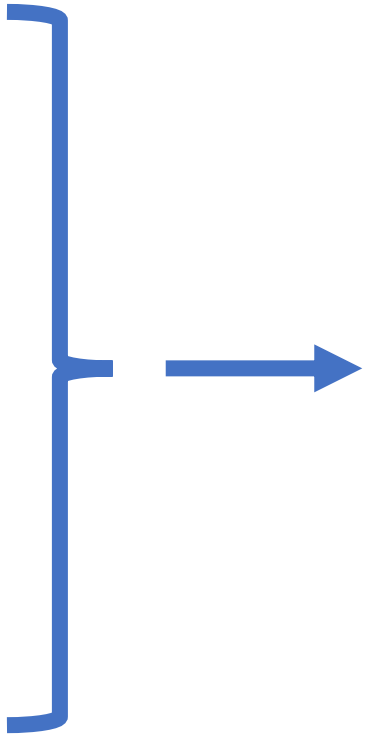

cca 19 tis. dospělých pacientů za rok v péči klinických logopedů (ÚZIS 2023)

Počty pacientů dle DG:

85% těžší dg

15% lehké dg

ÚZIS

Ø počet léčených / 1000 obyvatel

18,45 (r.2024)

(13,50 – r. 2020)

POSKYTNUTÍ PÉČE:
78,5% NZZ
14,9% nemocnice
6,5% RHB, stacionáře…

Počet léčených osob

200 906 (r.2024)

(144 497 – r.2020)

Počet obyvatel / 1 úvazek KL

12 125 os.

Co se postupně daří?

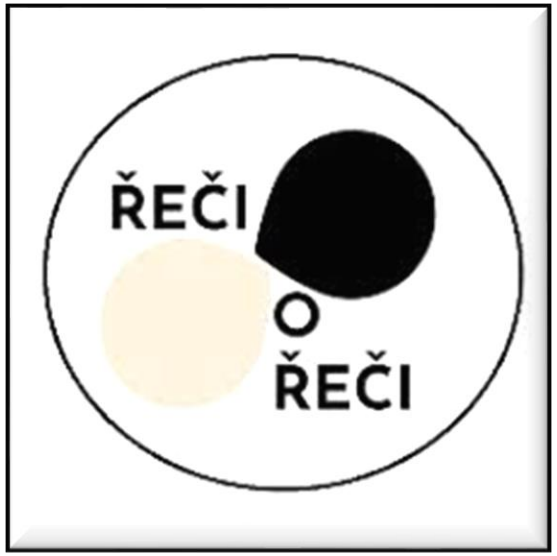

6.3 **DEN LOGOPEDIE**
3. PÁTEK .10 **DLD DAY**
12.12 **DEN POLYKÁNÍ**
OSVĚTA
WEBINÁŘE
STANDARDY PÉČE
PUBLIKACE
MEZIOBOR.SPOL.

Co nás trápí?

- **I. Krize dostupnosti a kvality péče**
- **Změna klinického obrazu:** Významně narůstá počet pacientů s těžkými poruchami a četnými komorbiditami. Současný systém péče v ČR na tento nárůst připraven a postrádá **systematické řešení**.
- **Regionální nedostupnost:** V řadě regionů je klinická logopedie pro občany obtížně dostupná, což omezuje přístup k včasné zdravotní péči a vytváří prostor pro poskytování služeb mimo zákonný rámec.
- **Neadekvátní statistika:** Současné údaje o výskytu poruch řeči a jazyka zohledňují pouze hlavní diagnózu a neodrážejí skutečný rozsah klinicko-logopedické péče. To významně komplikuje plánování kapacit a rozvoj služeb.

- **II. Ekonomické a administrativní bariéry**
- **Platy klinických logopedů:** Tarifní plat klinického logopeda (13. platová třída, 15 let praxe) vzrostl mezi lety 2010–2025 z **23 880 Kč na 44 010 Kč (+84 %)**.
- **Reálné mzdy stagnují:** Ve stejném období činila kumulovaná inflace přibližně **67 %**. Reálná kupní síla zkušeného klinického logopeda se za 15 let zvýšila pouze minimálně o 10%, přestože odborná náročnost, odpovědnost i požadavky. Prestiž a ohodnocení specializované péče v čase degraduje.
- **Hodnota bodu klesá:** Nominální hodnota bodu klesla z **1,00 Kč (2010)** na **0,94 Kč (2025)**, tedy o **6 %**.
- **Reálná hodnota úhrad se propadla:** Po zohlednění inflace klesla reálná hodnota úhrad za klinicko-logopedickou péči přibližně o **44 %**. Klinický logoped dnes poskytuje péči za podmínek, které ekonomicky neodpovídají nákladům roku 2025.
- **Bariéry pro vznik nových ambulancí:** Vysoké pořizovací náklady, administrativní zátěž a nejednotné požadavky hygienických stanic, krajských úřadů a zdravotních pojišťoven významně omezují vznik nových nestátních zdravotnických zařízení.
- **Nevyhovující systém akreditací:** Současné podmínky akreditace vzdělávacích pracovišť neodpovídají reálnému fungování klinické praxe a komplikují přípravu nových odborníků. V době nedostatku klinických logopedů představují další překážku rozvoje oboru.

- **III. Vzdělávání a ochrana profese**

- **Nesoulad pregraduální přípravy a klinické praxe:** Logopedické vzdělávání je v České republice realizováno převážně na pedagogických fakultách mimo rezort zdravotnictví, což může vést k rozdílům mezi zaměřením pregraduální přípravy a kompetencemi požadovanými pro výkon klinické logopedie ve zdravotnictví.
- **Omezené zastoupení profesních zájmů:** Nelékařská zdravotnická povolání nemají v současném systému vždy dostatečný prostor pro systematické prosazování a ochranu svých profesních, odborných a pracovních zájmů.
- **Zajištění odbornosti a etiky výkonu povolání:** Chybí jednotný profesní mechanismus, který by napříč oborem zajišťoval dohled nad dodržováním etických principů, odborných standardů a kvality poskytované péče.

- **IV. Legislativní vakuum a nekalá konkurence**
- **Poskytování služeb mimo zdravotnický rámec:** Narůstá počet subjektů nabízejících logopedické služby mimo systém zdravotních služeb. Tato situace může vést k nejednotné kvalitě poskytované péče, ohrožení bezpečnosti pacientů a záměně odborných kompetencí.
- **Nedostatečné vymezení kompetencí:** V praxi dochází k překrývání kompetencí jednotlivých profesí a k nejasnostem v oblasti diagnostiky a terapie poruch komunikace, myofunkčních poruch a poruch polykání. Absence jasně vymahatelných pravidel zvyšuje riziko nesprávně poskytované péče.
- **Nedostatečná meziresortní koordinace:** Omezená spolupráce mezi Ministerstvem zdravotnictví a Ministerstvem školství komplikuje kontinuitu péče o děti a dospělé s komunikačními poruchami. Pacienti často přecházejí mezi zdravotnickým a školským systémem bez jasně definované návaznosti služeb.

Závěr

Klinická logopedie v České republice čelí současně personálním, ekonomickým, legislativním i organizačním výzvám. Bez posílení ochrany profese, vytvoření efektivních mechanismů odborné samosprávy, sjednocení vzdělávacích standardů a odstranění bariér pro vznik nových pracovišť hrozí další zhoršování dostupnosti péče. Důsledkem může být omezení včasné diagnostiky a léčby tisíců dětí i dospělých s poruchami komunikace a polykání.

CO MŮŽEME UDĚLAT jako AKL?

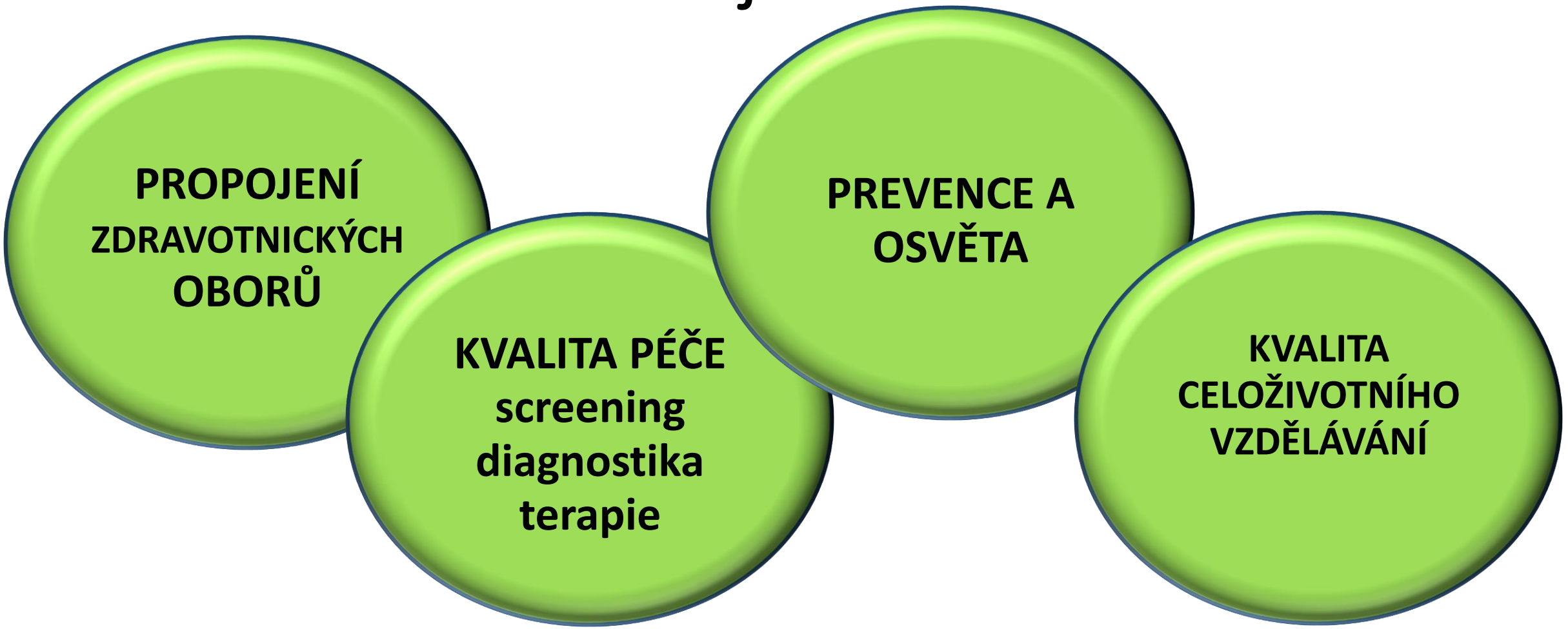

Vše ostatní nelze řešit bez součinnosti MZ, IPVZ, ÚZIS, Krajských úřadů, pojišťoven, VŠ atd.

Cíle a vize KL

I. Pilíř: Legislativní a systémová stabilizace

Bez systémových změn hrozí další zhoršování dostupnosti péče, odchod odborníků z oboru a omezení vzdělávání nové generace klinických logopedů.

- **Přijetí zákona o Komoře klinických logopedů** – zajištění profesní samosprávy, ochrany pacientů, odborného dohledu a celoživotního vzdělávání.
- **Dokončení novelizace legislativy** – moderní vymezení kompetencí klinických logopedů a jasné nastavení podmínek specializačního vzdělávání a akreditací.
- **Stabilizace financování oboru** – navýšení hodnoty bodu a úhrad tak, aby odpovídaly inflaci, reálným nákladům a umožnily vznik nových ambulancí.
- **Snížení administrativní zátěže** – omezení nadbytečné byrokracie a posílení času věnovaného přímé péči o pacienty.
- **Posílení odborné autonomie klinického logopeda** – umožnit v odůvodněných případech samostatné rozhodování o potřebě a pokračování péče.

II. Pilíř – Ochrana pacientů a zákonného výkonu profese

Stát musí aktivně chránit zákonem definovaný zdravotnický obor klinická logopedie a zajistit bezpečnost pacientů.

- **Potírání nelegálního poskytování péče** – důsledná kontrola a postih subjektů poskytujících logopedickou péči bez oprávnění k poskytování zdravotních služeb.
- **Vymahatelnost platné legislativy** – důsledné uplatňování stanovisek Ministerstva zdravotnictví a rozhodnutí soudů, která vymezují klinickou logopedii jako zdravotní službu.
- **Ochrana odborných kompetencí** – zabránění neoprávněnému poskytování diagnostiky a terapie poruch komunikace, myofunkčních poruch a poruch polykání osobami bez odpovídající odborné způsobilosti.
- **Ochrana veřejného zdraví** – zajištění, aby děti a dospělí s komunikačními a polykacími poruchami měli přístup k odborné, bezpečné a zdravotnicky garantované péči.

III. Pilíř – Vzdělávání a kvalita péče

Cílem je zajistit dostatek kvalifikovaných klinických logopedů a vysokou odbornou úroveň poskytované péče.

- **Navýšení kapacit vzdělávání** – rozšíření pregraduální přípravy ve zdravotnictví a zvýšení počtu absolventů v reakci na kritický nedostatek klinických logopedů.
- **Modernizace specializačního vzdělávání** – úprava systému přípravy k atestaci tak, aby odpovídal současným potřebám praxe a evropským standardům.
- **Rozvoj odborných kompetencí** – posílení vzdělávání v oblasti komunikace s pacientem, instruktáže, poradenství a psychosociální podpory.
- **Podpora evidence-based practice** – tvorba odborných doporučených postupů (guidelines) a podpora výzkumu zaměřeného na diagnostiku a terapii poruch komunikace a polykání.
- **Modernizace registračních listů a výkonů** – revize kódů a výkonů tak, aby odpovídaly současné podobě klinicko-logopedické péče a její časové i odborné náročnosti.

IV. Pilíř – Dostupnost a modernizace péče

Cílem je zajistit dostupnou, moderní a efektivní klinicko-logopedickou péči pro všechny pacienty bez ohledu na věk, místo bydliště nebo zdravotní stav.

- **Dostupná péče v místě potřeby** – rozvoj ambulantní, terénní a domácí péče pro pacienty s omezenou mobilitou, zejména po cévní mozkové příhodě, úrazech mozku a u neurodegenerativních onemocnění.
- **Telemedicína a distanční péče** – legislativní a úhradové ukotvení péče na dálku pro pacienty z odlehlých regionů a osoby se sníženou dostupností zdravotních služeb.
- **Centra komplexní péče** – vznik specializovaných multidisciplinárních center pro děti a dospělé s nejtěžšími poruchami komunikace a polykání.
- **Digitální inovace v diagnostice a terapii** – využití moderních technologií, včetně umělé inteligence a virtuální reality, ke zvýšení efektivity diagnostiky, rehabilitace a individualizace terapeutických programů.
- **Včasný záchyt poruch** – vytvoření národního screeningového portálu a digitálních nástrojů pro časnou identifikaci komunikačních poruch u dětí i dospělých.
- **Měření efektivity péče** – zavedení standardizovaných ukazatelů a funkčních dotazníků umožňujících hodnotit přínos terapie pro kvalitu života pacientů.
- **Systémová spolupráce** – posílení spolupráce mezi zdravotnickými profesemi, školstvím, sociální oblastí a pacientskými organizacemi v oblasti prevence, diagnostiky a dlouhodobé péče.

Klinická logopedie je investicí do budoucnosti

Bez komunikace není plnohodnotný život

- Klinická logopedie pomáhá dětem rozumět světu, dospělým vracet se do práce a pacientům po závažných onemocněních znovu komunikovat, jíst a žít samostatně.
- **Investice do klinické logopedie je investicí do kvality života tisíců pacientů a jejich rodin.**

IALP 2028

PRAGUE

CZECH REPUBLIC

20 - 24 August 2028

Clarion Congress Hotel Prague

IALP 2028

Congress of the International Association of Communication Sciences and Disorders (IALP)

PRAGUE, CZECH REPUBLIC

Congress Theme:

Global Perspectives in Communication Sciences and Disorders

www.ialp2028prague.org

DĚKUJEME ZA POZORNOST

www.klinickalogopedie.cz

predseda@aklcr.cz

